

Ciljni raziskovalni program »NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI«
NAČRTOVANJE TEHNOLOGIJ IN PRESOJA KAKOVOSTI IZVAJANJA DEL V GOZDOVIH V PODPORO
BIOGOSPODARSTVU

KONTROLNI VPRAŠALNIK

za oceno kakovosti izvedbe gozdarskih del

Ljubljana, 2025

Šifra projekta: V4-2209

Naslov projekta: NAČRTOVANJE TEHNOLOGIJ IN PRESOJA KAKOVOSTI IZVAJANJA DEL V GOZDOVIH V PODPORO BIOGOSPODARSTVU
(angl. Planning of technologies and quality assessment of forest operations in support of the bio-economy)

Vodilna RO: Gozdarski inštitut Slovenije

Vodja projekta: dr. Nike Krajnc

Naslov dokumenta: Kontrolni vprašalnik za oceno kakovosti izvedbe gozdarskih del

Delovni sklop: Ocena kakovosti pri izvajanju del v gozdovih (DS4)

Delovna naloga: Predlog metodologije ocene kakovosti izvedbe del (DS4.3)

Vodilni avtor: Darja Stare

Sodelujoči: Matevž Triplat, Špela Ščap, Peter Smolnikar, Matjaž Dovečar, Jaša Saražin, Gašper Ogrin, Vasja Kavčič, Žiga Lukančič, Matjaž Dremelj

Ključne besede: gozdarstvo, izvedba del, kakovost, kontrolni vprašalnik

Keywords: forestry, forestry work, quality, checklist

Sofinancerji: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

UVOD

Kontrolni vprašalnik je namenjen ocenitvi kakovosti izvedbe gozdarskih del, ki so jih opravili izvajalci gozdarskih del. Oceno pripravi naročnik storitev.

Kontrolni vprašalnik je razdeljen na posamezne faze dela, saj odvisno od dela, ki je bilo opravljeno, so lahko nekatera merila na seznamu izpuščena.

1. Sečnja in spravilo
2. Gozdnogojitvena in varstvena dela

Tako se za posamezno fazo ocenjuje le relevantna merila, oziroma indikatorje znotraj merila.

Uvodna vprašanja

1. Kdo je vključen v delo in zanj odgovoren?

(podjetje / podizvajalec ...)

2. Izvajalec del vključen v sistem MojGozdar?

(oz. registriran izvajalec z urejeno dokumentacijo)

3. Katere gozdnogojitvene cilje zasledujete na obravnavanem območju?

Izboljšati stabilnost sestoja, vzpostaviti mešane sestoje

4. Katero delo je bilo opravljeno?

Sečnja in spravilo lesa / gozdnogojitvena dela (sajenje, redčenje) / odprema GLS

5. Kako je bilo delo opravljeno (tehnologija)?

Motorna žaga / strojna sečnja, spravilo s traktorjem / forwarderjem, način sajenja

6. Kakšen je obseg dela?

Količina lesa v kubičnih metrih, površina v hektarih, prostornina sajenja

7. Kdaj in kako dolgo je trajala izvedba del?

Datum, začetek in konec dela

Razlage pojmov:

GLS	Gozdni lesni sortimenti so posekan les gozdnih drevesnih vrst, in sicer s skorjo ali brez nje, in obsegajo: les v okrogli obliki, razcepljen ali v drugi obliki (veje, korenine, panji in tvorbe), ter lesne sekance iz lesa, pridobljenega neposredno v gozdu.
Sečišče	Sečišče je del gozda, kjer poteka sečnja, ter pripadajoče pravilne poti ter skladiščni prostori ob cestah za skadiščenje lesa neposredno po pravilu (dalje: rampni prostori). V kolikor je delo na nekem sečišču namerno prekinjeno za daljši čas (časovno ločen posek iglavcev in listavcev, prepoved sečnje v vegetacijskem obdobju, premik ekip na območja za nujne sanitarne sečnje ipd.), se mora sečišče urediti, kot da je zaključeno.
Poškodovanost	Poškodovanost je vidna sprememba oblike, velikosti ali barve opazovanega objekta/drevesa (Poškodbe zaradi poseka je potrebno ločiti od predhodnih poškodb zaradi ujm).

Kontrolni vprašalnik za oceno kakovosti izvedbe **sečnje in spravila GLS**

MERILO	Indikator	Podindikator	Točke
			DA=1; NE=0; DELNO=0,5
Uporaba okoljsko primernejših sredstev in tehnologij, prilagojenih lokalnim razmeram	<p>Uporabljena tehnologija z manj emisijami škodljivih snovi, uporaba biorazgradljivih olj, raba goriv z nizkimi emisijami.</p> <p>OPOMBA: izpolnjevanje enega podindikatorja pomeni 50 % izpolnjevanje indikatorja (0,5 točke); izpolnjevanje dveh podindikatorjev pomeni 100 % izpolnjevanje indikatorja (1 točka)</p>	<p>Uporaba EUROCLASS sistema.</p> <p>Motorji z nizkimi emisijami (ustrezajo standardom EURO za motorje z notranjim izgorevanjem; EURO 7 načrtovan za leto 2025): manj izpustov CO₂, NO_x, ogljikovodikov in trdnih delcev.</p> <p>Hibridna ali električna pogonska tehnologija.</p> <p>Tehnologije za optimizacijo porabe goriva: Pametni senzorji in programska oprema, ki spremljajo porabo goriva in optimizirajo delovanje strojev.</p> <p>Avtonomni stroji: zmanjšujejo človeške napake, ki bi lahko povzročile dodatne emisije zaradi neučinkovitega delovanja.</p> <p>Raba goriv z nizkimi emisijami: biogoriva (biodizel ali bioetanol); sintetična goriva, proizvedena iz obnovljivih virov.</p>	
	<p>Spravilna sredstva in tehnologije prilagojene občutljivosti gozdnih sestojev in tal.</p> <p>OPOMBA: izpolnjevanje enega podindikatorja pomeni 100 % izpolnjevanje indikatorja (1 točka)</p>	<p>Verige na kolesih</p> <p>Gosenice</p> <p>Dvojne pnevmatike</p> <p>Stroji z velikimi površinami koles in gosenic</p> <p>Manjši in lažji stroji</p>	
Izogibanje posegom, ki gozd razvrednotijo	<p>Poseg ne povzroči motnje v preskrbi gozda z vodo, ki bi predstavljale vzrok za propadanje drevesne vrste.</p> <p>Dodatno pojasnilo: Pred začetkom del je potrebno ugotoviti, kje se nahajajo ključne vodne poti, mokrišča, izviri ali ponikalnice.</p>		
	<p>Poseg ne povzroči plazenja gozdnega zemljišča, ki ga s tehničnimi ukrepi ni možno preprečiti.</p> <p>Dodatno pojasnilo: Transportne poti naj bodo zunaj območij z visokim tveganjem za erozijo ali plazenje. Izogibanje delu v mokrih razmerah ali s prilagojeno tehnologijo (merilo 1).</p>		
Ukrepi ohranjanja narave	<p>Obvestiti naročnika storitev ali javno gozdarsko službo o odkritju žarišč škodljivih organizmov.</p>		
	<p>Ohranjanje vodnega režima vodotokov tako, da ne ogroža rastlinske ali živalske vrste, ki so vezane na gozd ob njih.</p>		

MERILO	Indikator	Točke
		DA=1; NE=0; DELNO=0,5
<p>Ustrezno krojenje</p> <p>OPOMBA: izpolnjevanje enega indikatorja pomeni 100 % izpolnjevanje merila</p>	<p>Optimalno krojenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pri iglavcih dolžinsko krojenje z ustreznimi nadmerami: posameznim sortimentom dodati 1-2 cm nadmere na meter, toda najmanj 5 cm in največ 20 cm; - pri listavcih krojenje po kakovosti oz. napakah. <p>Ustrezna kakovost odžagovanja vej in prežagovanja: odžagovanje tik ob deblu, rez čim bolj pravokoten glede na os debla; deblo ni zalomljeno ali počeno.</p> <p>Zahteve izpolnjuje 90 % dreves.</p>	
	<p>Krojenje po dogovoru z naročnikom storitev.</p>	
<p>Ustrezno zlaganje in skladiščenje GLS</p>	<p>GLS so zloženi ob ali nad cesto tako da ne ogrožajo prometa in da je zagotovljena varnost pred njihovim proženjem na cesto ali po pobočju in da je drevje zavarovano pred poškodbami.</p>	
	<p>Pomožna skladišča za les v gozdu se nahajajo zunaj vplivnega območja visokih voda in so po odvozu sanirana.</p>	
<p>Preprečevanje pojava in širjenja škodljivih organizmov</p> <p>OPOMBA: v primeru različnih izvajalcev del (sečnja in spravilo : izvoz GLS), potem izpolnjevanje enega indikatorja pomeni 100 % izpolnjevanje merila)</p>	<p>Prednostna sečnja in spravilo sortimentov iglavcev in okuženih ali z insekti napadenih GLS izvedeno in javljeno relevantni osebi (lastniku/prevozniku...)</p>	
	<p>Izvoz sortimentov iglavcev in okuženih ali z insekti napadenih GLS iz gozda v centre za zbiranje oz. predelavo lesa oz. mesta skladiščenja GLS izven gozda, ki so po navodilih ZGS opremljena s kontrolnimi pastmi.</p> <p>Začasna skladišča GLS svežih neolupljenih iglavcev so od sestojev z iglavci oddaljena vsaj 100 metrov.</p>	

MERILO	Indikator	Točke
		DA=1; NE=0; DELNO=0,5
Urejeno sečišče	Iz gozda spravljani vsi GLS, razen nastave za zatiranje podlubnikov.	
	Iz gozda odstranjeni vsi nelesni odpadki, ki so nastali pri opravljanju del: odpadki uporabljene tehnologije (kante za gorivo, mazivo, pločevinke, gume, ostanki malic ...).	
	V gozdu ni obviselih ali na pol podrtih dreves.	
	Nizko odžagani panji: <u>Višina panja</u> , merjena na zgornji strani pobočja, ni večja od 15 cm oz. od tretjine njegovega premera. <u>Na večjih strminah</u> , na skalovitem terenu, ob vlakah, v primerih varstva zemljišča in sestoja pred plazovi, v primerih podrtih ali zlomljenih dreves ter pri panjevski sečnji je lahko višina panja tudi večja, uravnava pa se v odvisnosti od ekoloških razmer in funkcije panjev po poseku oziroma od lastnosti drevesne vrste.	
	Oznake za delovišče in obvestilo o začetku del	Postavljene oznake za delovišče in obvestilo o začetku del (skrb za naključne mimoidoče), v primeru bolj obiskanih gozdov oz. gozdov s poudarjeno rekreacijsko funkcijo. Po zaključku del so oznake umaknjene.
Urejeni sečni ostanki OPOMBA: <i>izpolnjevanje ene izmed alinej, pomeni 100 % izpolnjevanje merila.</i>	<p>Izvedba ureditve sečnih ostankov je skladna z odločbo ZGS in predhodnim dogovorom med lastnikom gozda in izvajalcem del:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odstranjeni <u>sečni ostanki</u> ob urejenih poteh, odstranjeni z gozdnih poti in prometnic oziroma v primeru strojne sečnje založeni v sečne poti ali v primeru uporabe procesorske glave na dvigalu žičnice, zloženi na kupe tudi ob kamionski cesti. - Odstranjeni vsi <u>sečni ostanki</u> z mejnikov, iz kaluž in vodnih izvirov, strug potokov in hudournikov, jarkov ter s kmetijskih zemljišč, pasiških prosto živečih živali in z zunanjih gozdnih robov. - <u>Veje in sečni ostanki</u> so odstranjeni z mladja. - <u>Veje smreke, jelke in bora</u> so zložene v kupe tako, da so prekrite debelejši deli vej, vrhači in neobeljeni sečni ostanki oziroma v primeru strojne sečnje založeni tudi v sečne poti ali v primeru uporabe procesorske glave na dvigalu žičnice, zloženi na kupe tudi ob kamionski cesti. - <u>Veje in vrhači iglavcev</u> razžagani in zloženi na kupe oziroma v primeru strojne sečnje založeni tudi v sečne poti ali v primeru uporabe procesorske glave na dvigalu žičnice, zloženi na kupe tudi ob kamionski cesti. - Pri <u>redčenju ali panjevski sečnji</u> debelejšje veje listavcev razžagane in razprostrte po gozdnih tleh. - Pri <u>pomladitvenih sečnjah</u> sečni ostanki zloženi tako, da ne ovirajo razvoja mladja. - Ustrezno ravnanje z vejami in vrhači posekanih iglavcev, ki niso napadeni s škodljivimi organizmi: <ul style="list-style-type: none"> o Več manjših kupov, ki jih ne zlagamo ob rastoča drevesa iglavcev ali na panje posekanih dreves; o Razžagane debelejšje konce (s premerom nad 4–5 cm) zložimo v notranjost kupa in jih prekrijemo s tanjšimi vejami. - Veliki <u>kupi sečnih ostankov</u> ob cestah so odpeljani iz gozda (oz. čim prej po zaključku sečnje). 	

MERILO	Indikator	Točke
		DA=1; NE=0; DELNO=0,5
	<ul style="list-style-type: none"> - Pri <u>končnem poseku za umetno obnovo</u> sečni ostanki primerno razžagani in zloženi v redi ali kupe tako, da je površina pripravljena za sajenje. 	
Minimalna poškodovanost sestoja	<p>S sečnjo in spravilom niso povzročene dodatne poškodbe sestoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomladek ni poškodovan v večji meri, kot je to neizogibno (OPOMBA: Vsaj 20 % delovišča pokritega z mladjem, da govorimo o prisotnosti mladja): največ 10 % poškodovanega mladja na delovišče (sečne poti/linije/skladišča niso upoštevane); - gozdna tla se čim manj poškoduje: kolesnice se pojavljajo le na predvidenih vlakah; s privlačenjem ne povzročajo poškodb mladja in ne povzročajo erozije; - Poškodbe na deblu ali koreničniku niso večje od 3 dm², IZJEMA: v primeru, da gre za drevo, ki varuje preostali sestoj pred poškodbami (ostane stoječe drevo po zaključku dela na sečišču); - V krošnji odlomljen vrh ali veja po debelini ne presega petino premera dreves v prsni višini; - Preostalo drevje v gozdu se čim manj poškoduje: največ 5 % poškodovanih dreves na delovišče.; - Vsa drevesa, ki so bila pri sečnji ali spravilu močnejše poškodovana, so posekana. 	
	<p>Ni vidnih znakov vožnje izven prometnic. Spravilo po tleh je opravljeno le po gozdnih vlakah oziroma poteh. Po gozdnih cestah je dovoljeno vlačiti GLS samo zaradi njihovega sortiranja in zlaganja. Izvajalec je prekinil delo, ko so poškodbe presegle 30 cm (in ostale omejitve) in o tem obvestil lastnika (ker tukaj gre za vse te poškodbe, ki nastanejo med delom, po koncu dela mora biti vse sanirano.</p> <p>Globina kolesnic na vlakah: ne presega 30 cm (in hkrati ne ogroža odvodnjavanja; npr pri naklonih...)</p> <p>Globina kolesnic na sečnih poteh pri strojni sečnji: ne presega 20 cm</p>	
	<p>Ďrevje zavarovano pred poškodbami.</p>	
Sanirana gozdna infrastruktura	<p>Jarki, drenažni sistemi in prometnice so nepoškodovani; v kolikor pride do poškodb, morajo biti popravljeni in očiščeni prečni jarki, jaški, propusti, koritnice ter vzpostavljen čim ugodnejši režim odtoka vode.</p>	
	<p>Odpravljene so poškodbe na gozdnih tleh in gozdnih prometnicah takoj po končanem delu. Poškodbe na prometnicah se lahko izravnavajo in utrdijo z ustrežno mehanizacijo (npr. bagri, buldožerji, valjarji). Po potrebi se doda potreben material, kamenje, zemlja ali gramoz (ali prerazporedi, če je prišlo do premestitve). Izravna/zapolni se kolesnice.</p>	

MERILO	Indikator	Točke	
		DA=1; NE=0; DELNO=0,5	
Upoštevani roki za izvedbo del	Upoštevani roki za izvedbo del, ki jih določi ZGS na <i>Odločbi o izvedbi potrebnih del</i> . Sečišče urejeno takoj, oziroma najpozneje v dveh mesecih po začetku sečnje. V primeru poletne sečnje iglavcev v obdobju od 1. aprila do 31. oktobra je treba sečišče urediti v roku enega meseca po začetku sečnje.		
	Izvajalec del ob začetku del obvesti naročnika storitev, da je pričel z izvedbo del.		
	Izvajalec del takoj po zaključku del, opravljenih v dogovorjenem terminu, o tem obvesti naročnika storitev.		
Upoštevana navodila za izvedbo del / predpisani načini izvajanja del	Imeti dovoljenje za posek.		
	Med naročnikom (lastnikom gozda) in izvajalcem del je sklenjena pogodba. <i>Pogodba vključuje možna odstopanja in odgovornost za neskladja.</i>		
	Po končani storitvi/izvedbi del je bil izdan račun.		
	Posekana le drevesa, ki so izbrana in označena za posek iz strani ZGS. <i>Oziroma / izjema:</i> - Posekana in izdelana morajo biti tudi drevesa, ki niso označena za posek, kažejo pa znake napada podlubnikov, kot so črvina na koreninskem vratu, odpadanje zelenih iglic, spremenjena barva krošnje. Izvajalec sporoči naročniku in neposredno pristojni krajevni enoti ZGS število dreves, drevesno vrsto in premer posameznih dreves za dodatno posekana drevesa, ki so bila poškodovana ob sečnji in spraviu.		
	Odtujitev GLS	V končnem stanju med odkazilom, posekom in dejanskim končnim stanjem na skladišču/prodanimi GLS (upoštevajoč razlike zaradi tehničnih izgub in napak pri merjenju) ni neskladja .	
		Posekana drevesa so bila odpeljana/prodana z vednostjo naročnika storitev.	
		Dokumentirani vsi potrebni postopki: transport, prodaja.	
	Izvedba del opravljena na način, kot je določeno v izreku odločbe ZGS - <i>Odločba o izvedbi potrebnih del</i> .	<u>Nega mladja</u> vključuje uravnavanje drevesne sestave v korist avtohtonih drevesnih vrst.	
		Pri <u>negi gošče</u> odstranjeni silaki in drugi neželeni osebki (večvrhasti, košati, poškodovani osebki in panjevski odganjki) v zgornjem sloju ter uravnana drevesna sestava. Z drevesc odstranjen srobot.	
		<u>Obžetev</u> zajema ukrep lijakastega odstranjevanja zeli okrog sadik ali naravno prisotnega mladja. Zajeto je tudi uničevanje in odstranjevanje invazivne robinije, da se sprostijo že prisotno naravno mladje oz. se pripravi prostor za vznik novega mladja. Obžetev na področjih, kjer obstaja nevarnost preraščanja robide, se po potrebi izvede tako, da se obžanje celotna površina, robida pa se zloži v kupe izven pomladitvene površine. Obžeti sloj je potrebno odstraniti iz drevesc in ga pohoditi na tla.	

MERILO	Indikator		Točke
			DA=1; NE=0; DELNO=0,5
	V kolikor odvoz do roka ni mogoč, je treba izvesti potrebne zatiralne ukrepe v gozdu:	GLS olupiti , lubje požgati, GLS spraviti do kamionske ceste ter tretirati s fitofarmaceutskimi sredstvi (FFS).	
		Uporaba FFS z dovoljenjem ZGS.	
	Spravilo in skladiščenje je narejeno po dogovorjenih prometnicah.		
	Podiranje dreves ne poteka na parcelah drugih lastnikov (v izogib povzročanja škode), razen če je sklenjen dogovor z njimi.		
	Delo je skladno z zahtevami certifikata FSC ali PEFC, če je relevantno/zahtevano.		
Ustrezno ravnanje s sadikami gozdnega drevja	Upoštevano pravilno ravnanje s sadikami pred saditvijo: prevoz do delovišča (pod zaščitno ponjavo ali v zaprtem prostoru prevoznega sredstva) in shranjevanje.		
	Izvajalec pregleda sadike, njihovo stanje in ustreznost, ter o tem obvesti lastnika.		
	Upoštevano pravilno ravnanje s sadikami med saditvijo:	Sadnja izvedena takoj oz. najkasneje v 10 dneh po dobavi.	
		Sadike posajene v dovolj velike jamice, da so korenine v pravilni legi in neposrednem stiku s svežo prstjo do višine koreninskega vratu.	
	Povprečna razdalja med sadikami je približno 1 m, prilagojeno talnim razmeram.		

Kontrolni vprašalnik za oceno kakovosti izvedbe **gozdnogojitvenih in varstvenih del**

MERILO	Indikator	Podindikator	Točke	
			DA=1; NE=0; DELNO=0,5	
Uporaba okoljsko primernejših sredstev in tehnologij, prilagojenih lokalnim razmeram	<p>Uporabljena tehnologija z manj emisijami škodljivih snovi, uporaba biorazgradljivih olj, raba goriv z nizkimi emisijami.</p> <p>OPOMBA: izpolnjevanje enega podindikatorja pomeni 50 % izpolnjevanje indikatorja (0,5 točke); izpolnjevanje dveh podindikatorjev pomeni 100 % izpolnjevanje indikatorja (1 točka)</p>	Uporaba EUROCLASS sistema.		
		Motorji z nizkimi emisijami (ustrezajo standardom EURO za motorje z notranjim izgorevanjem; EURO 7 načrtovan za leto 2025): manj izpustov CO ₂ , NO _x , ogljikovodikov in trdnih delcev.		
		Hibridna ali električna pogonska tehnologija.		
		Tehnologije za optimizacijo porabe goriva: Pametni senzorji in programska oprema, ki spremljajo porabo goriva in optimizirajo delovanje strojev.		
		Avtonomni stroji: zmanjšujejo človeške napake, ki bi lahko povzročile dodatne emisije zaradi neučinkovitega delovanja.		
		Raba goriv z nizkimi emisijami: biogoriva (biodizel ali bioetanol); sintetična goriva, proizvedena iz obnovljivih virov.		
	Spravilna sredstva in tehnologije prilagojene občutljivosti gozdnih sestojev in tal.	<p>OPOMBA: izpolnjevanje enega podindikatorja pomeni 100 % izpolnjevanje indikatorja (1 točka)</p>	Verige na kolesih	
			Gosenice	
			Dvojne pnevmatike	
			Stroji z velikimi površinami koles in gosenic	
		Manjši in lažji stroji		
Izogibanje posegom, ki gozd razvrednotijo	<p>Poseg ne povzroči motnje v preskrbi gozda z vodo, ki bi predstavljale vzrok za propadanje drevesne vrste.</p> <p>Dodatno pojasnilo: Pred začetkom del je potrebno ugotoviti, kje se nahajajo ključne vodne poti, mokrišča, izviri ali ponikalnice.</p> <p>Poseg ne povzroči plazenja gozdnega zemljišča, ki ga s tehničnimi ukrepi ni možno preprečiti.</p> <p>Dodatno pojasnilo: Transportne poti naj bodo zunaj območij z visokim tveganjem za erozijo ali plazenje. Izogibanje delu v mokrih razmerah ali s prilagojeno tehnologijo (merilo 1).</p>			
Ukrepi ohranjanja narave	<p>Obvestiti naročnika storitev ali javno gozdarsko službo o odkritju žarišč škodljivih organizmov.</p> <p>Ohranjanje vodnega režima vodotokov tako, da ne ogroža rastlinske ali živalske vrste, ki so vezane na gozd ob njih.</p>			

MERILO	Indikator	Točke
		DA=1; NE=0; DELNO=0,5
Urejeno sečišče	V gozdu ni obviselih ali na pol podrtih dreves.	
Urejeni sečni ostanki <i>OPOMBA: izpolnjevanje ene izmed alinej, pomeni 100 % izpolnjevanje merila.</i>	<p>Izvedba ureditve sečnih ostankov je skladna z odločbo ZGS in predhodnim dogovorom med lastnikom gozda in izvajalcem del:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odstranjeni <u>sečni ostanki</u> ob urejenih poteh, odstranjeni z gozdnih poti in prometnic oziroma v primeru strojne sečnje založeni v sečne poti ali v primeru uporabe procesorske glave na dvigalu žičnice, zloženi na kupe tudi ob kamionski cesti. - Odstranjeni vsi <u>sečni ostanki</u> z mejnikov, iz kaluž in vodnih izvirov, strug potokov in hudournikov, jarkov ter s kmetijskih zemljišč, pasiških prosto živečih živali in z zunanjih gozdnih robov. - <u>Veje in sečni ostanki</u> so odstranjeni z mladja. - <u>Veje smreke, jelke in bora</u> so zložene v kupe tako, da so prekrite debelejši deli vej, vrhači in neobeljeni sečni ostanki oziroma v primeru strojne sečnje založeni tudi v sečne poti ali v primeru uporabe procesorske glave na dvigalu žičnice, zloženi na kupe tudi ob kamionski cesti. - <u>Veje in vrhači iglavcev</u> razžagani in zloženi na kupe oziroma v primeru strojne sečnje založeni tudi v sečne poti ali v primeru uporabe procesorske glave na dvigalu žičnice, zloženi na kupe tudi ob kamionski cesti. - Pri <u>redčenju ali panjevski sečnji</u> debelejšje veje listavcev razžagane in razprostrte po gozdnih tleh. - Pri <u>pomladitvenih sečnjah</u> sečni ostanki zloženi tako, da ne ovirajo razvoja mladja. - Ustrezno ravnanje z vejami in vrhači posekanih iglavcev, ki niso napadeni s škodljivimi organizmi: <ul style="list-style-type: none"> o Več manjših kupov, ki jih ne zlagamo ob rastoča drevesa iglavcev ali na panje posekanih dreves; o Razžagane debelejšje konce (s premerom nad 4–5 cm) zložimo v notranjost kupa in jih prekrijemo s tanjšimi vejami. - Veliki <u>kupi sečnih ostankov</u> ob cestah so odpeljani iz gozda (oz. čim prej po zaključku sečnje). - Pri <u>končnem poseku za umetno obnovo</u> sečni ostanki primerno razžagani in zloženi v redi ali kupe tako, da je površina pripravljena za sajenje. 	
Minimalna poškodovanost sestoja	<p>S sečnjo in spraviom niso povzročene dodatne poškodbe sestoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomladek ni poškodovan v večji meri, kot je to neizogibno (OPOMBA: Vsaj 20 % delovišča pokritega z mladjem, da govorimo o prisotnosti mladja): največ 10 % poškodovanega mladja na delovišče (sečne poti/linije/skladišča niso upoštevane); - gozdna tla se čim manj poškoduje: kolesnice se pojavljajo le na predvidenih vlakah; s privlačevanjem ne povzročajš poškodb mladja in ne povzročaj erozije; - Poškodbe na deblu ali koreničniku niso večje od 3 dm², IZJEMA: v primeru, da gre za drevo, ki varuje preostali sestoj pred poškodbami (ostane stoječe drevo po zaključku dela na sečišču); 	

MERILO	Indikator	Točke
		DA=1; NE=0; DELNO=0,5
	<ul style="list-style-type: none"> - V krošnji odlomljen vrh ali veja po debelini ne presežata petino premera dreves v prsni višini; - Preostalo drevje v gozdu se čim manj poškoduje: največ 5 % poškodovanih dreves na delovišče.; - Vsa drevesa, ki so bila pri sečnji ali spravilu močnejše poškodovana, so posekana. 	
	<p>Ni vidnih znakov vožnje izven prometnic. Spravilo po tleh je opravljeno le po gozdnih vlakah oziroma poteh. Po gozdnih cestah je dovoljeno vlačiti GLS samo zaradi njihovega sortiranja in zlaganja. Izvajalec je prekinil delo, ko so poškodbe presežale 30 cm (in ostale omejitve) in o tem obvestil lastnika (ker tukaj gre za vse te poškodbe, ki nastanejo med delom, po koncu dela mora biti vse sanirano.</p> <p>Globina kolesnic na vlakah: ne presega 30 cm (in hkrati ne ogroža odvodnjavanja; npr pri naklonih...)</p> <p>Globina kolesnic na sečnih poteh pri strojni sečnji: ne presega 20 cm</p> <p>Ďrevje zavarovano pred poškodbami:</p>	
Sanirana gozdna infrastruktura	Jarki, drenažni sistemi in prometnice so nepoškodovani; v kolikor pride do poškodb, morajo biti popravljeni in očiščeni prečni jarki, jaški, propusti, koritnice ter vzpostavljen čim ugodnejši režim odtoka vode.	
	Odpravljene so poškodbe na gozdnih tleh in gozdnih prometnicah takoj po končanem delu. Poškodbe na prometnicah se lahko izravnavajo in utrdijo z ustrežno mehanizacijo (npr. bagri, buldožerji, valjarji). Po potrebi se doda potreben material, kamenje, zemlja ali gramoz (ali prerazporedi, če je prišlo do premestitve). Izravna/zapolni se kolesnice.	

ZBRANO ŠTEVILO TOČK:

